

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Idé intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adandók. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtathatók.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:

Előzetes hirdetés 5 kr. — Helyi hirdetés minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitási 4 hasznos postacímű 30 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája. Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.

Idé küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény ugyint az előzetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

Nyílt kérdésre semminő felelet.

Debreczen, szept. 27.

A „Debreczen“ szept. 20-iki számában szóról szóra a következő sorokat találtuk:

„Sem Tisza Kálmán, sem senki más a függetlenségi párt programjából ki nem olvashatta, sem a programjához hűen ragaszkodó függetlenségi párttól azt nem hallhatta, hogy a függetlenségi párt a viszonyokat a létező szerződések ellenére akarja megváltoztatni. Igenis felvetett programjába, és ez programjának sarkalatos pontja, hogy a törvény korlátai közt működését oda irányozza, hogy annak idejében a szerződési idők leteltével Magyarország örendelkezési jogát visszaszerezze.“

Tessék jól megjegyezni: „csak a szerződési idők leteltével.“

És ezt a „Debreczen“ nem mint saját véleményét, hanem mint a párt programját úgy adta elő olvasóinak, nem mulasztván el kifejezni még megbotránkoztatás is, hogy képesek vagyunk föltenni a függetlenségi pártot, miszerint a viszonyokat a létező szerződések ellenére a szerződési idők letele előtt akarná megváltoztatni. Tilakozott minden efféle gyanúsítás ellen.

Mint hogy a szerződések épségbentartására ily határozott nyilatkozatot a függetlenségi párt részéről még soha sem volt szerencsénk hallhatni, sietünk is azonnal örömlenket jelenteni ki e megterés fölött; nagyon eltérőnek találván azonban e nyilatkozatot tisztelt lapírunk korábbi nyilatkozataitól s némi kétséget helyezvén abba, vajlon a jövő héten nem fogja-e tisztelt lapírunk elfelejteni, hogy mit mondott a szerződések tiszteltéről, bátorodunk egy kis felszólítást intézni hozzá, sziveskedjék ezt a mindnyájunkra nézve örömdetes nyilatkozatát ismételni s egyszerűsége megmagyarázni, hogyan ter ez össze a függetlenségi párt annyiszor hangoztatott programjával? Es mit fognak majd mindehhez mondani az elvtársak: hogy a függetlenségi párt többségre jutása es-

tében is fennkel tartani a közös ügyeket Ausztriával a szerződési idők leteltéig?

Vártuk rá a feleletet, a mit végre tisztelt kollégánk meg is ad tegnapi számában ilyenformán:

„Véleményünk szerint a függetlenségi pártnak nemcsak fent kell tartani, hanem érvényre is kell juttatni programját, míhelyt többségre jön. de másfelől a létező, még le nem járt szerződések előtt sem hunyhatunk szemet.“

Mi a manó? Hisz ez csak nem felelet. Nagy kíváncsisággal olvassuk a cikket a végéig: mi lesz már a felelet? Olvassuk a szokott tirádákat elv-husgról, hazafiságról; de a feleletet kérjük már tisztelt kollégá. A feleletet. Mindjárt a cikk végén leszünk már s még eddig nem tudunk egyebet, mint azt, hogy: „ha az alkotmány valóság-gal létezik, akkor a többségnek kell kormányozni“, továbbá, hogy: „a függetlenségi párti kormányfőnek kell annyi önrzettel, kell annyi hazafias érzélemmel bírnia, hogy meggyőződése ellen miniszteri tárcát nem vállal.“

Mind nagyon szép és helyes mon-dás, de nem erről van szó, kérem alá-san, hanem arról a mit tetszett mon-dani, hogy a függetlenségi párt nem akarja a viszonyokat a létező szerződések ellenére, a szerződé-si idők letelte előtt megváltoztatni. Erre tessék megfelelni, hogyan méltóztatik képzeln-i, hogy az Ausztriával kötött szerződések érvényben maradjanak a szerződési idők leteltéig, hanem azért a függetlenségi párt teljes programja valósítsák azon-al? Legyen is, meg ne is legyen kö-zös ügy? Ezt a fából vaskarikát tes-sék megmagyarázni; mert az nem ma-gyaráz, hogy remélik, miszerint ha a függetlenségi párt jutna többségre, hát a szerződé felek kölcsönös jóakarattal együttesen járulnának a szerződés meg-változtatásához.

Remélik: hátha? — Hisz ép az a b-ij, hogy az önök egész politikája mind ilyen „hátha“ föltevésekre van építve.

— A négyszázalékos rente-cimletek kibocsátása. A 4% os aranyjradék ideiglenes elismervényeinek végleges kötvényekkel való kicserélése a német piacokon már kezdetét

veszi, míg a magyar és osztrák kibocsátó helyek néhány nap múlva fogják a kicserélést megkezdeni. A német kibocsátási helyeken a kicserélésnek korábban való megkezdése abban találja indokot, hogy a berlini tőzsde határozata szerint, az ezen havi ultimo-leszámolás alkalmával csak az új német birodalmi bélyeggel ellátott darabok szállíthatók. Szükséges volt tehát már ily lebélyezett darabokat a leszámolási határidő előtt a közönség rendelkezésére bocsátani. — Különb a magyar és osztrák kibocsátó helyek is csak a német birodalmi bélyeggel ellátott kötvényeket fognak kibocsátani. — Ezen intézkedés indoka abban rejlik, hogy az ideiglenes elismervények tulajdonosainak — ezen elismervények szövege szerint — joguk van azokat tetszés szerint akár Németországban, akár a magyar vagy osztrák kibocsátó helyeken cserélni ki végleges kötvényekért. A magyar és osztrák kibocsátó helyeken a kicserélés kezdetére vonatkozó hirtetmény a legközelebbi napokban köz-zé fog tétetni.

Amint kifelé kezd gombo-lyodni.

I

(T.) „Kossuth Lajos és kor-mányunk összeműködése“ cím alatt nem régen egy kombinációt ir-tam a danczigi találkozóasról, mely az ellenzéki lapok akkori tüzet kiáltása mellett igen hazafiatlanul vehette ki magát, mert nemcsak hogy azt állította miszerint tüz nincs, hanem tagadta még a füstöt is. És ime, a sors úgy akarta, hogy önönmagának vastag megczáfo-lásul ugyancsak egy szélsőbali lap hozza azon táviratokat, melyek kombi-nációt most már ténynyé avatják és valósággá hitelesítik. Megjelennek pedig e táviratok akkor, mikor egy másik szélsőbali lapnak hasábjain, „hiteles pé-tervári forrásból“ valamelyik belmun-katárs azt a lapjukhoz méltó újból szopott levelet közli: hogy t. i. a musz-ka óriásilag készül Ausztria-Magyaror-szág ellen. Szélsőbali hitelesség okáért még csak azt kellett volna hozzá ten-nie, hogy: Tisza Kálmán fogja ve-zetni.

Csodálatos egy hazafias igéret van ebben a „nyomatott papírosban“, a mennyiben, egyes véletlen eseteket ki-veve, külföldi kombinációi mindig el-entében állanak a külföldi sajtóval, belföldi kombinációi a belföldi sajtó-éval, hiri pedig annyira egyedüliek,

II.

A „longinus Mihály“ vagy közönségesen csak „Gólya“nak nevezett iskolatárs édes at-ya jó módu paraszt volt, ki résztvett az ötve-nes évek elején kitört fölkelésben. A környék „kalóz“-nak nevezte el.

E derek, de műveltséggel nem bíró férfi az a*-i gimnáziumba küldte fiát, általa akar-va diadalra juttatni ama eszméket, melyeket ő egykor csak fegyverrel kezében volt képes megvédeni. — Előttünk, tanulóitársai előtt, ho-mályosan volt ismeretes ez a történet.

Mihály különben a legidősebb volt osztá-lyunkban. — Tízennyolcz éves volt, s még csak a negyedik osztályba járt. De senki sem merte őt ezzel bosszantani. — Egyike volt ama lényeknek, kik nehezen fognak föl vala-mit, és mire sem jönnek rá maguktól, de a mit egyszer tudnak, a mit egyszer fölfogtak, azt azután fölfogták és alaposan tudják! — Erős, izmos fiú lévén, ő volt az osztály fel-ügyelője, „vigyázója.“ — Pedig, — és ezt be-csületesen említsük fel, — rendkívül szelid ter-mézettel és béketűrőssel bírt. — Egyetlen egyszer láttam dühösen kikelni magából, akkor, mikor egyik tanárunk a köztársaság eszméjét vallo embereket mind gazembereknek és gyil-kosoknak bélyegző; — azt az embert szerette volna megölni; — és csak kicsibe mult, hogy ki nem tették a szűrt!

En csak később jöttem rá, hogy e majd csöndes, majd határozott komolyságot kifejtő fiut atya már korán érett férfivá tevő!

III.

Szerette a gimnáziumot; csak egy dolog volt, a mitől irzótt, a mit említeni sem sze-

retett, a mi előtte a legnagyobb büntetés volt: az éhség, a koplalás. — A „Gólya“ folyton enni szeretett volna. — Nem emlék-szem, hogy valaha olyan étvágyat láttam volna, mint az övé. Ő, ki egyébként annyira büszke volt, gyakran a leglealacsonyabb csinyekhez folyamodott, csak hogy egy darab kenyérhez, vagy reggelizet juthasson, vagy hogy tölünk valamit ennielöl elcsinhesse.

Mikor az udvaron sétálgattunk, rendszeren a mai étlap képezte beszélgetésünk tárgyát. Mi többiek válogatósak voltunk az ételekben. Jól emlékszem, hogy két étel volt különösen olyan, a melyek kilátásba helyeztettem ismét való megszületése mindig általános megbotránko-zást és elégtelenséget szült. Az egyik hal volt barna-lében, a másik habfőzelék volt fe-hér-lében. — Valahányszor ezt a két ételt hozták az asztalhoz, a panasz és a legmeg-hatott kifakadás véget nem ért közöttünk.

S a „longinus Mihály“ pedig, hogy kö-vetkezetes collega maradjon, derekasan velünk tartott a zugolódásban, jóllehet, ő szivesen hat portiót is megvevett volna azokból az ételekből.

Mert neki tulajdonképen csupán a men-nyiség szembezőkö aránytalansága ellen volt panasz. A véletlen, mintegy bosszantásban nyilvánul, soha nagyobb próbára nem tevő őt, mint ez alkalommal.

Epen a barna leben uszkáló halak napja volt, midőn a strikeolás megkezdődött. — A hal, a barna lével föltálataték. Senki sem nyult hozzá; kiki csak a maga kenyérét fo-gyaszta el; ez meg volt engedve. — Ünnepe-lyes komolyság ömlett el az asztal fölött és

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A „GÓLYA.“

— Kép az iskolai életből. —

Irta: Zola Emil.

I.

Egy délután a szünóra alatt félrehitt a longinus Mihály az udvar egyik szögletébe. — Arcza komoly volt, mely körülmény engem bizonyos kimagyarázhatlan szorongással töltött el; mert a „Gólya“ épen nem tartozott isko-latársaink közt az alamusziak közé, és az ő óriási ókeli mindig oly mély tiszteletet öntöt-tek belém, hogy valóban óvakodtam attól, ne-hogy valamiképen ellenségemé legyem.

— Mond csak, — k zde vastag, némely-kor durva, műveletlen paraszti hangján, — mond csak: részt akarsz-e te is venni abban a dologban.

Kitüntetve érezvén magamat, hogy egy oly vállalatba vonatathatom, a melyben a „Gólya“ is részt vesz, minden megfontolás nélkül válaszolám: „Igen.“ — Erre elmondá, hogy egy öszeesküvés-féle forog szobá-b. A bizalom, melylyel irányomban viseltetett, oly kellemes felfűdözésre juttatott, milyt ezután újra aligha volt alkalmam tapasztalni. — Végre tehát be fogok lépni az élet gondatlan ka-landjai közé; végre tehát egy titkot kell meg-őriznem, végre tehát talán hazetolnom is kell! — E boldogító érzés hatása alatt álltam én a

„Gólya“ előtt, ki száraz fősőbbiséggel avatott be a titokba, mint olyat, ki az effélékben még ujoncz, a kibent teljesen bizni még nem lehet. — A különös érdeklődés, a leplezetlen lelke-gütség azonban, a melylyel közleményeit fo-gadám, nemokára kedvezőbb világlátásba he-lyezték előtte személyemet.

Mikor ismét cseugettek és mindakettőnk-nek vissza kellett térni a maga padjába, el-válva tőlem, így szólt:

— Ugy lesz tehát, a mint elvégeztük, nemde? Te hozzánk tartozol? — Félelmet mi nem fogunk ismerni. . . áruló köztünk nem fog lenni!

Annal nagy, szürke szemével egy fölött méltóságával tekintett reám, — s így fol-ytatá:

— Ellenkező esetben tudod, mi történik veled? — Én nem foglak bántalmazni, hanem csak azt fogom tenni, hogy az egész osztály előtt gyáva rágalmozónak foglak kinyilatko-ztatni. . . Majd megátjnk, hogy azután szóba áll-e egy is veled?

Evel távozott. . . Most is emlékszem még ama különös hatásra, melyet ez az utóbbi fenyegetés egész lényemre gyakorolt. — Nem félelmet hanem bátorságot öntött belém.

— Eb, — mondám magamban, — akárm-i történik, a legrosszabb esetben néhány száz versszakot kell könyv nélkül megtanulnom, büntetésül. — Nem, vigyen el az ördög, ha a Gólyát elárulom.

Lázás türelmetlenséggel vártam az ebéd idejét. — Az étterem volt kitűzve a lázadás színhelyül.

ágait, hogy a fejedelmek egyes em-
be rekként ellene nem szegülhetvén,
az abban nyilatkozó isteni akarataknak
meghódoltak. — hát hogy ma, arra a
gondolatra jöjjenek, miként e fát ki-
tépjük töviből? A muszka csárén kívül
fejedelmi agyban ma már nem tarthatja
magát ily gondolat, mert ha a fejedelmek
siettetni akarják azon pillanat bekövet-
kezését: vajjon hogy néz ki olyan fe-
jedelem, kinek népe nincs? Ha meg-
akarják tudni, hogy mint túl érett gyü-
mölcs, hogy hullhat le az abszolút ha-
talom az emberiség fájáról? Hát csak
ilyen kísérlethez fogjanak!...

Hanem attól már bátran albatik a
műveltebb Európa népe, nemcsak: de a
mint egykor; a még csak félművelt, fej-
letlen s önkormányzatra érelen népek
felett az abszolút kormányforma mutat-
kozott a leghelyesebbnek. — úgy ma a
műveltség által öntudatra ébredt népek-
nél épen az ellenkező áll, s minthogy
azelőtt az uralkodóknak a kor és kör-
ülmények parancsa szerint az egyed-
uralom fenntartásához kellett ragaszkod-
niok; úgy ma a kor és körülmények
parancsava: a z a l k o t m á n y !
A mennyiben pedig a közművelődés haj-
nala már Oroszországban is derengni
kezd, az alkotmány szükségessége ott
is telmerül, nagyon természetesen, hogy
azon fokhoz arányosítva, amely fokon
a műveltség áll. Hogy tehát észszerű
kombinációba bocsátkozhassunk, —
nem hűbele Balázsként beszélve össze
vissza, hát nagyon természetes, hogy
figyelembe kell vennünk: — A z i d ő k
jelét!

Alapítottuk tehát kombinációnkat
az időnek e jelére, s így azt kellett kö-
vetkeztetnünk a danczigi találkozásból,
hogy az, amint ezelőtt 66 évvel az ab-
szolút uralom fenntartását érezte, de
annak ma már tarthatatlanságára jött,
hát mint az előre haladt kor és változott
körülkény félreismerhetetlen parancsa
előtt a konservatív alkotmány részleges
behozatalának szükségessége előtt a
muszka császár is meghajlott. — Jött
tehát Dancziba ezert, folyt az érteke-
zés nem annyira az urak dök mint
ezek államférfiai közt. — és ha tör-
ténni fog valami Muszkaország belügye-
nek terén — hát az nem a nihilisták
elleni újabb rendszabályokból, hanem
egy szelidebbre változó kormányforma
behozatalából fog állani. Mindazok tehát
kik egy a nihilisták ellen behozandó
„közös rendszabály“ felett, mint a dan-
czigi találkozás eredménye felett sóhaj-
toztak — vagy rémisztési szándékból
tették, mert mélyebb kombinációba
bocsátkozni resteltek.

Ennyit az „idők jele“ és a belpo-
litikáról.

A királyné az orsz. nőiparkiallitáson.

Budapest, szept. 27.
Ma délelőtt 11 órakor a királyné ő fel-
sége meglátogatta a nőiparkiallitást.
Legelső, kit a királyné megszólított, Czob-
or volt, kérdezve tőle „mióta van nyitva a
tárlat“, s hozzátevén, hogy hallotta, milyen szé-

kül, hogy, — mint szoktuk, — egyikünk is
hozzá fordult volna valami mondanivalóval a
másikhoz, csupán a kisebb tanulók némelyike
nevetgált alattomban.

A „hosszu Mihály“ különösen kitűnően
viselte magát. — Ezen az este még kenyeret
sem evett. — Két könyökével az asztalra tá-
maszkodva, megvetőleg tekintett a kis iskola
felügyelőre, ki a történetek által egy csöppet
sem zavartatva, fogyasztá el két tálat ételét.

E közben a főfelügyelő behívta a szaká-
csot, ki neuskára mint egy zivatart lépett a
terembe. Dühösen végig jártatá rajtuk tekin-
tetét, aztán dühösen azt kérdezé, hogy mi ki-
fogásunk van e kitűnő étel ellen?
Ekkor a „Gólya“ fölemelkedett helyéről.
— Uram, — mondá erőteljes hangon —
ez a hal, melyet nekünk ide föltálat, el van
rontva, és mi a legjobb akarat mellett sem
birjuk megenni.

— De kérem, — vágott közbe a kis is-
kola-felügyelő, anélkül, hogy a szakácsnak időt
engedett volna a feleletre, — hisz máskor ön
majdnem egyedül ette meg az egész tálat!
A longinus mélyen elpirult. Aztán egy-
szerűen aludni küldtek beönnöket, úgy véle-
kedve, hogy másnap majd más véleménynyel
leszünk a hal felől.

V.
Másnap és az aztán következő napon
Mihály borzasztó volt. — A kis iskola fel-
ügyelő szava szíve mélyéig hatottak. Buzdi-
tott bennöket és kinyilatkoztatá, hogy gyávák
vagyunk, ha engedünk. — Most már abban
hegyezé legfőbb büszkeségét, hogy megmutassa
hogy ő étel nélkül is el tud lenni.

pen sikerült. Azután a lépcsőzetén álló höl-
gyek közül Rupp Imrénéhez fordulva mondá:
„sokat dolgoztak.“ — A királyné öltözete si-
muló fekete selyem brokát ruha volt, fején
fekete gyászfátyollal ellátott, fekete tollal di-
szített fekete kreppból készült francia kalap-
ot viselt, kezében pedig fekete napernyőt fe-
hér bélséssel. Kiséretében volt Ferenczy Ida és
Nopcsa báró főudvarmester. Miután Zichy gróf
futólag bemutatá a lépcsőn álló hölgyeket,
megindult a királyné fel a folyosóra, midőn
odaért barsány éljen kiáltást hallott a kö-
zönség.

A királyné a mint a kifallitási terembe
lépett, Zichy Jenő gróf sorba vezetgette az
egy-egy kiállított tárgyakhoz. Először hosszasa-
ban nézegette a művirágkiállitást, mely nagy
mértékben megnyerte tetszését. Innen a többi
tárgyak rövidebb-hosszabb megzemlése után
Ádám és Eberling kiállitására ment, hol több
mint tíz percig időzött. Zichy Jenő bemutatá
a királynénak a kiállitási tulajdonosát, ki előtt
áruiról igen hízegőn nyilatkozott. „Ez mind
budepesti ipar“ mondá Eberling. Békassy k. a.
kelegyjét mutatva be, „Igen? felelt a kirá-
lyné, igen örülök rajta, hogy Pesten ilyet
készíthetnek. Látom, hogy nem szűk-
sége s külföldre fordulni. S a
czimerek is itt készütek? — Kivétel nélkül.
„Nagyon szép“ mondá a királyné.

A többi osztályokban is mindent a leg-
nagyobb érdeklődéssel szemlélt meg.
A csabai osztályban még a szövőlányka
is megnyerte tetszését. „Igen szépen van ö-
ltözve“ mondá Binder. Binder mutatta be a királyné-
nak a székely szövözéseket, melyek a széke-
y lány épen túrlőközö kendőt szőtt. „Ilyen ken-
dőt e széken 7—8-at készíthetni egy nap alatt
mondá Binder. „Ugy? felelt a királyné, na-
gyon szép.“

Nagy érdeklődéssel nézte a székely ki-
állitást, hol Zichy gróf mellett szintén Binder
magyarázgatott. „Ezeket mind a székely nép
készíti?“ kérde a királyné. — „Igen felség“
felelte Binder. — „Vannak különben szövözési
intézetek is ott, melyek productumaiból a ki-
állitáson igen sok van.“ — S azután sorba
mutogatta a tárgyakat. Nagyon lebilincselte
figyelmét egy kendő, melyet egy siket lány
készített a székely szövözési tanműhelyben,
továbbá egy kátrincza. Miután most a mű-
egyetem által kiállított selyem szövözépet né-
zte meg, az emeletre ment, s itt is mindent
nagy érdeklődéssel szemlélt meg. Naschitz Sarolta
intézetének kiállitását nézte, rendkívül meg-
tetszett neki egy kék vánkork, melyen szép
csipke himzés van. Készítöje Naschitz Nettó. A
vánkork felajánlották a királynénak, ki a lát-
ható örömmel fogadta el. Elfogadott továbbá
Lustig Esztről szép nyeregtakarót (fehér alap,
kék himzés.) Fischer majolika kiállitása is igen
tetszett a felségnek. Nopcsa báró udvarmes-
tere által meg is vásároltatott belőle két kor-
sót, míg Koburg herceg két virágvázat vet.
Ehsemérését fejezte ki Kausser Jenő műpítésze-
nek is az izléses álványokért, melyek kiállí-
tása meglepte. Végül Zichy Jenő előtt örömet
fejezte ki a fölött, hogy a kiállitáson ily nem
várt szép dolgokat láthatott s igérté, hogy ré-
széről mindent el fog követni, hogy
a kormány útján is a magyar ipar eme-
lé s é r e minél több tetszés.

Hogy néznek ki az új öt forintos államjegyek?

Az 1881. évi január hó 1-éről keltezett
5 forintos államjegyek 140 milliméter széles-
ségi és 94 milliméter magasságu rét-formával
bírnak. Mindkét oldalon barna és zöld színnel
vannak nyomtatva, vízjel nélkül készült papi-
r, az egyik oldalon német, a másikon ma-
gyar államjegyszöveggel.

A barna alnyomat 136 milliméternyi
szélességgel és 90 milliméternyi magassággal
bír, úgy, hogy a jegy egy fehér — nyomtatás
nélküli — 2 milliméternyi szélességu papir-
szélel van körülvéve.

Valódi martyr volt. Mert míg mi többiek
chokoládéval s más élelmi szerekkel teit szek-
rényeinkhez, folyamodhattunk, s így nem csu-
pán kenyérről étünk: addig neki, kinek sem-
miféle rokona sem volt a városban, csupán a
kenyérrel kellett beérnie.

Három nap mult el, midőn a szakács ki-
nyilatkoztatá, hogy mután a tanulók a tisztés-
séges étellekkel nem akarnak táplálkozni, da-
cosságuk megbüntetésére a kenyér kiosztása
is beszüntetettik.
Dé már erre kitört a lázadás. Epen borsó
volt föltálat. — Mihány, kinek feje a hosszú
éhség által kissé zavaros volt, hevesen fölög-
rott helyéről és a kis iskola-felügyelő tányér-
ját a terem közepére dobván, el kezdé erőtel-
jes hangon a „Marcellaise“ t énekelni. —
Mintegy fölvilanyozva ugrottunk föl helyeink-
ről mi is a tálak, poharak a falhoz repültek,
mialatt a kis iskola felügyelő az üvegromokon
akaráván kimenekülni, egy táll borsófözelékiől
oly bámulatos ügyességgel tállitott, hogy a
fehér nedv kabátján szétömlött.

Most már födolog volt a helyzetet meg-
erősíteni. A „Gólya“ főhadparancsnoknak ne-
veztetett ki, s parancsára az ajtó, asztalok ca
székek által elitorlasztatott. — A „Marcell-
laise“ még mindig hangzott; a lázadás forra-
dalommá lön. Szerencsére három órány keresz-
tül nem kísértettek meg ellenünk semmiféle
támadást; ny látszék, hogy rendőrséggért küld-
döttek. — S ez a három óra épen elég volt
arra nézve, hogy kedélyeink ismét lecsillapul-
janak. A háttérben két, udvarra nyíló ablak
volt. — A leggyávábbak, aggasztva a kínos
nyugalom által, lassankint mind kiszöködöttek,

Ezen barna alnyomat közepén fekszik a
zöld színnel nyomtatott 135 milliméternyi
szélességi és 89 milliméternyi magasságu tu-
lajdonképeni jegykép.

Ezen jegykép mindenekelőtt egy, a jegy
alsó felén fekvő és egy tekercs által körül-
vett 695 milliméter széles és 39 milliméter
magas íráslemezről áll; ezen lemez világos-
barna alnyomaton egy fehéren hagyott disz-
tíment mutat, melynek közepén a szintén fe-
héren hagyott arabs „5“ számjegy látszik.

Ezen íráslemez felett, egy lobogó szala-
gokkal diszített termény-koszoru által körül-
vett keretben, ő felsége I. Ferencz József
császár és király arczképe a szemléltől jobb-
felé forduló arczlel van alkalmazva.

A lemez mindkét oldalán öt női alakok
láthatók, melyek a törvényt (balra) és a ha-
talmat (jobbra) eszményileg ábrázolják. — Az
előbbi, melynek bal karja a tekercsen nyug-
szik, jobb kezével a jobb térdén álló törvény-
könyvet támogatja, az utóbbi pedig a tekercs-
sen nyugvó jobb kezében a koszoruzott kar-
dort fogja, míg kinyújtott bal karja paizsot
hord.

A jegy felső szögleteiben az alakok fejei
mellett egy-egy kör alakú mező van, melyben
diszítmenyek által körülvéve, az arabs „5“
számjegy világos színben sötét guilloche-raj-
zolatol látható.

Az íráslemez alatt egy kisebb tekercs
fekszik, mely sötét alapon apró világos antiaqua
írásban a következő szöveget tartalmazza és
pedig a német szövegű oldalon:

„Die Ausgabe der Staatsnoten steht
unter Überwachung beider Staats-Schulden-
Control-Commissionen.“

a magyar szövegű oldalon:
„Az államjegyek kiadása az államadós-
ságot ellenőrző mindkét bizottság felügyelete
alatt áll.“

A zöld jegykép külső szélét csipkeszerű
folyó ékítmény képezi, mely diszítmenyek közt
szabályosan ismétlődő apró körökben az arabs
„5“ számjegyet látatja.

Ezen szélső diszítmenyhez egy székes-
külvülről egy írászalag által körülvett diszke-
ret csatlakozik, melynek guilloche-szerű di-
szítmenyében szabályosan ismételve, a „fuenf“
illetőleg „öt“ szó mikroszkopikus antiaqua írás-
ban van alkalmazva.

Az ezen keretet környező írászalag a
jegykép három oldalán, ugyanis a bal és jobb,
valamint a felső szélén világos írásban sötét-
tebb alapon folytatóg, és pedig a német szö-
vegű oldalon „fuenf Gulden“, a magyar szö-
vegű oldalon pedig „öt forint“ feirást tar-
talmaz.

A negyedik oldalon, a kép alsó szélén
ezen írászalagban az államjegyek hamisítá-
sára szabott büntetésre vonatkozó határozomány
foglaltatik.

Ezen határozomány német szövegben kö-
vetkezőképen hangzik: „Die Nachmachung der
Staatsnoten unterliegt der gesetzlichen Strafe“,
a magyar szövegben pedig: „Az államjegyek
utánzása a törvényszabta büntetés alá esik.“

A fent leirt kereten belüli tér, mely a
többi említett részek által fedve nincs, sötét
massiv diszítmeny által töltöttek be.

Egészben tekintve, az öt forintos állam-
jegyek német és magyar oldala két hasonnemű
kép gyanánt tűnik elő, melyek csak a szöveg
nyelvi különbségére és az ékítményi részletek
egy csoportjaira nézve különböznek egy-
mástól.

Az államjegyeknek világos-barna színnel
nyomatott alnyomata részben vonalak és pont-
csoportok, részben pedig egy koncentrikus,
egymást részben metsző körök által képezett
füm ékítményből áll, mely függőlegesen és
vízszintesen egymás közé állított sorokban a
mikroszkopikus „5“ számjegyet fehér színben
sötét alapon látatja.

Az alnyomat külvülről a papírnak nyom-
tatatlan fehér széle felé ivalakban kettős von-
al által van körülzárva.

A kezdetben említett íráslemez az ál-

gyu hogy nem sok idő mulva már csak alig
egy tucatt „lázádo“ állta körül a „Gólyát.“ —
Ekkor s „Gólya“ nyers hangon így szól:

— Nos, hát ti mit álltok? — Menjétek
ti is a többiek után. Elegeted, ha egy bűntö-
dik mindnyájatokért.

Azután felém, ki habozva állék, fordult.
— Visszaadom adott szavadat. Mehetsz
te is!

Mire a rendőrség az ajtón behatolt, a
„longinus Mihály“ már csak maga ült nyugod-
tan a romok közt.
Még aznap este hazaküldték atyához. A
mi bennünket, ismét ott rekedtetek illet hát
bizony nekünk sem sokat használt a lázadás.
Néhány hétig az igaz nem jött az asztalra sem
hal sem bab; később azonban ismét föltálat-
tak, ama kellemes, lényeges különbséggel, hogy
most a hal jött fehér leben, s a bab barnában.

VI.
E történet után sok év mulva jöttem
össze a „Gólya“-val.

Nem folytató tázulmányait. Meghalván
édes atya, átvette birtokát, és földmivelő lett.

— Ugy is rossz ügyvéd, vagy orvos váit
volna bűle. — mondá, — hisz kemény, tök-
fejtem van. Jobb t-hát, hogy paraszttá lettem.
Ez nekem való hitavas. — Hanem ti szépen
belemártottok abba a históriába!... No de
se baj!... Pedig hisz én olyan szivesen ettem
azt a haat, meg a t a babot is!

Vecsey Mór.

lamjegy szövegét tartalmazza. A szöveg szó-
szerint így hangzik: magyarul:

„Öt forint“

„Ezen államjegy az osztrák-magyar mo-
narchia közös függő adósságnak részét ké-
pezvén, minden állampénztár és hivatal által
mindazon fizetésekénél, melyek nem érczpénz-
ben teljesítendők, osztrák értékű öt forintban
ellogdatatik és kiadatik.“

Bécsben, 1881. január 1-én.
A cs. és kir. közös központi pénztár nevében
A n g e r e r,
igazgató.

Ugyanez németül is.
Ugy a német, mint a magyar oldalon a
jegy szövege alatt az íráslemez bal szögleté-
ben a sorozat, az íráslemez jobb szögletében
ellenben az államjegy száma vörös színben
látható.

Bécs, 1881. évi szeptember hóban.

Külföld.

— Garfield temetése. Az elhunyt Gar-
field elnök temetése, a legnagyobb részvét közt
ment végbe. A halottas kocsi, melybe 12 ló
volt fogva, Hayes, Hancock, Sherman, Sheri-
dan, 100 szenátor és képviselő, a kormányo-
zó, a kabinet tagjai, a diploma ismét testület,
a legfőbb ítélőszék elnöke és nagy városok
polgármesterei követték. Garfield családtagjai
közül egyik se volt jelen. A temetőben német
dalár egyesületek gyászéneket énekeltek. A te-
metőbe vezető 6 mérföldnyi hosszú utat gyá-
szoló néptömeg lepte el.

— A császárok találkozásáról. A „Nordd.
Allg. Ztg.“ elmékedik a „Times“-nak a csá-
zárok találkozását fejtegető cikkéről, és ezt
mondja: „Bizonyára igen örvendetes annak el-
ismerése, hogy a három császár egyetértése
biztosított képez az általános béke fenntartá-
sára, és hogy Angolországnak is az az oha-
jtása, hogy a szövetségben képviselve legyen;
örvendetes ez a nyilatkozat. föltéve, hogy ab-
ban Angolország közvéleménye és Gladstone
kormányelnök nézete nyilvánul. Nem szabad
azonban elfelejteni, hogy e nyilatkozat a ve-
zető miniszter által eddig követett politikának
gyökeres megváltoztatását jelzi, — azon mi-
niszterét, ki mintegy másfél éve megdönté a
Beaconsfield lord által inau urát politikát és
Ausztria-Magyarországgal tudatva, hogy Angol-
országot ezúttal ellenségei közé számítsa, Csak
nehezen lehet lecsillapítani azon aggodalmat,
vajjon rövid idő mulva nem fog-e a miniszteri
padokról, tán magától Gladstonétól, ismét a
„hans off“ jelszó felhangzani.

Irodalom és művészet.

— A „Képes Családi Lapok“ negyedik
évfolyamának első számát megkaptuk s annak
átlapozása után ismét meggyőződünk, hogy e
lap valóban megérdemli azt a nagy keresett-
séget, pártolást, melyben a közönség részesíti.
A mult évi folyama irodalmi névvel bírók dol-
gozataiban gazdag. Degré, Vértessy, Lauke,
Mikszáth, Szépföldi, Vajda, Abrányi Emil,
Bartók, Reviczky, Rudnyánszky stb. írónk és
kötőink irtak bele eredeti dolgozatokat; Elő-
fizetési ára 6 ft egész évre, mely is Mehner
Vilmoshoz, a vállalkozó szellemű kiadóhoz kül-
dendő (Budapest, papnövelde utca 8. sz.)
Ajánljuk e lapot minden magyar család asztá-
lára.

— A népszínház legközelebbi ujdonsága
M a r g i t t a y D e z s ő „A jó Isten“ című
darabja lesz, mely e hó 30-án kerül először
színpadra. A műnek csak első felvonása népies,
később drámai fordulatot vesz s érdekes cse-
lekvénye által lebilincseli a közönség figyelmét.
Utána mindjárt október hó 11-én B a-
l á z s S á n d o r „A körösi lány“ című
népszínművét adják elő. Mindkét darabról já-
vában fogynak a próbák.

Előfizetési felhívás

„DEBRECENI ELLENŐR“
VIII. évi folyamára.

Előfizetési árak:
Egy hónapra: — — — 1 ft.
Negyedévre: okt.—decz. — — — 2 — 50 kr.
Előfizetheti helyben Kutasi Imre könyv-
nyomdájában. — továbbá Telegdy K. Lajos és
ifj Csáthy Karoly könyvkereskedéseikben a
vidéken postautalványal minden posta hiva-
talnál.

A „Debreceni Ellenőr“
szerkesztősége s kiadóhivatala.

Napi hírek.

— Olvasóinkhoz. Az október hó
elsőjén kezdődő új évnegyed közeledése
alkalmából felhívjuk az olvasó közönsé-
gét figyelmét lapunkra való előfizetésre.
Mint eddig egy ezután is el fog a szer-
kesztőség követni mindent, hogy vál-
tozatos, élénk tartalmu lapot adjon.
T á r c z á n k mindjárt jeles tollból ered-
ett munkákat közül s az évnegyed kez-
detével V é r t e s s y A r n o l d n a k egyik
érdekes regényét „A bojár leánya“-nak
közlését kezdjük meg. Maholnap a szini-
idény beálltával megnyitjuk rendes színi-
házi rovatunkat. De fölsúlyt
fektetünk a politikai hírekre,

miket nagy áldozatok árán szerzett távirati összeköttetések folytán minden fővárosi lapot megelőzőleg van alkalomunk közölni. — Így p. o. a trónbeszédet, melyet Ő felsége a kir. várpalotában ma mondott, mi ma már „Legujabb” rovatunk alatt közöljük, ugyisint mindennap öt óraker megjelent lapunkban már az az napi országgyűlés lefolyását is tudathatjuk olvasóinkkal. — Hisztük, hogy a közönség méltányolni fogja ügyezetünket, s nem tagadja meg tőlünk becses pártfogását.

Színházi hírek. E d r y Kálmán a népszínház volt kitűnő tagja csak okt. 15-én fog ide jönni s itt Almásy „Clariss” című drámájában lép fel. — E g r y Kálmán az új népszínház vasárnap a „Falu rosszá”-ban mutatja be magát. Finom Rózsit, Sz. Némethné Demjén Mari; Boriskát a nagyváradiak kedvence Kissné Jásza, Gonoszt pedig Németh József. S o m l ó Sándor fiatal szerelmi színészünk, ki pár héttel ezelőtt a nemzeti színháznál vendég szerepelt szép sikerrel „Egy szegény ifjú története” című nagyhírű színműben játszik először. — A z e l s ő operette előadás a „B o c c a c c i o” lesz, melyben K r e c s á n y i Sarolta és Halmayné énekelik a főbb szerepeket. Az új operette a nagy hatású és díszes kiállítású „Királyné csipke kendője” lesz.

Tisztújítás. A szakács évi tisztújító gyűlés a helybeli ref. tanító testület kebelében f. hó 8-án tartott meg következő eredménnyel: elnök lett Dávid Mihály árok-utcai fitanító, alelnök Lada Sándor áro-k-u. leánytanító, pénztárnok Báthory István hatvan-külvárosi leánytanító, könyvtárnok Herczeg János péterfia-utcai leánytanító, jegyzők: Uray Gyula árok-utcai fitanító és Papp Péter hatvan-külv. fitanító.

Szép jelenet folyt le ma délelőtt színházunkban, hol a társulat személynete először gyűlt egybe. Az igazgató hosszabb meleg beszédet intézett tagjainhoz, melyben kérte őket, hogy viseljék szívükön a színészet ügyét, saját érdekükben is, de a debreczeni színház érdekében is; úgy a színpadon, mint a társadalmi életben igyekezzenek a közönség elismerését és szeretetét kiérdemelni. A próbak ma délelőtt kezdődtek meg a V á r a d i Antal „Prolog”-jából. Ebben Nagy Luza, Kisné, Foltényiné, Abonyi, Krecsányi játszanak. A „Váljunk el”-ben pedig a három szerepet Krecsányiné, Latabár és Halmay játszák.

A régi öt forintos bankjegyeket a pénztintézetek csak 1882-ik év június hó 30-ig váltják be.

A „Gazduram felesége” című Karczag Vilmos népszümmé, mint a kolozsvári lapokban közzétett bérlet hirdetéséből olvasuk a kolozsvári nemzeti színház repertóriumába is felvételét s ott legközelebb színrészt is kerül. A czimszerepet P á l m a y Ika fogja játszani.

„Mit csináljon Tisza Kálmán?” című tegnap közötti fontos cikket a jól szerkesztett „Győrfi Közlöny”-ből vettük át. Ez tegnap csillag alatt megjegyeztük, de tévedésből kimaradt.

Hibaigazítás. Tegnap számunk külföldi rovatában értelemzavaró hiba fordult elő. Az írek lázadása cím alatt közöltük közbe kerültek tévedésből az afganisztáni és délafrikai hírek is.

A gyümölcsészeti s konyhakészítési kiállítás feletti fényesnek ígértek, mert eltekintve attól, hogy a kiállítás magyarországi minden számbavehető birtokosa állított ki egy-egy vagy más osztályba tartozó figyelemre méltó példányokat, a kiállítás is jelentékeny van képviselve. A hazai kiállítás között vannak Tisza László s gróf Z chy Jenő is s majdnem minden birtokos, ki a gyümölcsészeti, vagy konyhakészítési terén eredményeket képes felmutatni. A kiállítás gazdaságunk ezen ágait a legimposansabban fogja bemutatni s kétségtelen, hogy a kiállítás által elérni kívánt cél tényleg el is fog érni.

Az országos könyvkiállítás. Az iparműzeum által rendezendő országos könyvés nyomdatás történelmi kiállításra a nemzeti múzeum könyvtára egy nagyobb munkát készített: a hazánkban e század elejéig, nem magyar nyelvű megjelent könyvek jegyzékét állítja össze, Eddig már 94 repertoriumot néztek át s ezekben mintegy 600 darab Magyarországon nyomtatott idegen nyelvű munkát találtak. E kiállításra újabban 3 vidéki nyomdatás és 5 könyvkötő jelentettek be műveiket. A bejelentési határidő október 1-én jár le.

Francia irók Budapestén. A nemzetközi irodalmi kongresszus tagjai közül Belot Desjardins Louet, Louville és Caen irók érkeztek Budapestre. A vasúti indóházban az irók és hírlapszerkesztésük részéről Visi s Odrý, a hírapirosi ügyelet rendező bizottság részéről Sonnenfeld üdvözölte őket s kísérete a vendéglőbe, honnan vendégeink az emeltet bizottsági tagokkal körkocsizást, s azután több látogatást tettek. Az ebédet J ó k a i társaságában költék el a Szikszay Emelet helyiségeiben. Este megtekintették a nemzeti- és a népszínházat.

Az „Egyetértés” sürgőnyei ügyében megtartott vizsgálat eredményéből, újabb verziók szerint az constatálható, hogy a sürgőnyöknek a nevezett laphoz jutása csakis az udvari személyzet hanyagsága folytán történt. A kabinetiroda papírkosarát ugyanis, mely kétharmadrésznyire tele volt levélborítékokkal és eltépett vagy kettéhasított papírszeletekkel, az udvar távozta után a szállóban hagyták, s e papírkosarat a butorköl-

csönzö kereskedés még az nap haravitte. A suhancz, ki a kosarat vitte, s kit ez irányban kihallgattak, azon vallomást tette, hogy a butorkereskedő, a kereskedő neje és egy vörös hajzatú ur a papírkosarat a lakoszába hozattak, s tartalmát a szoba közepére ürtették. Alapos tehát a gyau, hogy a két fontos sürgöny a papírhalmazból került, s az eltépett szeletek egybeállítását folytán közölték az „Egyetértés”-ben. Ki vetette e sürgönyöket a papírkosárba, azt nem lehet tudni. Ő felsége a király maga sem emlékezik: hova tette a chiffer-írozott sürgöny lefordított másolatát. Annyi tény egyébiránt, hogy a dolog illetően állásában a hivatalos titok megsértése kit sem terhelne, s csak hanyagság vádja érheti a szolgaszemélyzetet, mely a papírkosárról megfeledkezett. Az „Egyetértés” szerkesztője mindazonáltal perbe fogatik, mert a közlés tényén a jelzett körülmények mit sem változtatnak.

Megrendítő szerencsétlenség történt szombaton f. hó 24-én Pécsen. — Taaky József Pécs város egyik legügyesebb és legkeresettebb építőmestere áldozatul esett hivatásának. Ugyanis szombaton délelőtt a ferenczrendi szerzetesektől megvett telken egy régi félkör alakú falat akart lebontatni, de a fal az idők folyamán annyira megkeményedett, hogy a legerősebb csákányokkal sem boldogultak vele. Ennélfogva az építő mester hozzá fogott a fal aláátásához, hogy azt így egy tömegben döntse le. Tíz óra tájban a dolgozó nap-számosok észrevették, hogy a fal felső része kezd repedezni és hajlik befelé. Az építő mester a fal tetején állott; egyszerre a fal rokadni kezdett. A munkásoknak még maradt annyi idejük, hogy a félkör belsejébe futva, a veszély elől megmenekülhettek s csakis egy kapott közülök könnyű sebet, azonban az építő-mester, ki egy ugrással akart a veszélyes helyzettől menekülni, irányt tévesztve, megbotlott s oly szerencsétlenül esett el, hogy a körülből 150 mászányi kötőmög réd zuhant és fejt kivéve, testét e szörnyes értelmében összelapították. Órákig tartó nehéz munka után tudták csak a szerencsétlennel holtestét a kötőmög alól kiszabadítani. Övegye és árva iratai szörnyű halálát.

Gázrobbanás a fővárosban. Tegnap délben a királyutcai Dobber-bazárban nagy rémület okozott a lakók közt egy nagy robbanás. A robbanás zaja az utcán járó közönséget is megrémítette; a bazárt, mely átjárót képez a király- és szerencse-utca közt, azonban nagy tömeg fogta körül. A 352 sz. rendőr s utána több rendőr is a zajra odasiétvén, a kapukat azonnal elzárták s így a tolatódó kiváncsiakat visszazsorították. — A robbanás az árnyékszékben történt; ott feküdt két áldozata is — a házmaster Grosz Henrik és neje Grosz Fanni, tele égési sebekkel. A sebesülteket tüstént bevitték lakó szobájukba, időközben a lakók orvosát szaladtak, a rendőrök pedig jelentést tettek a kerületi alkalmatárságnak, honnan egy tisztviselőt küldtek ki a helyszínére. A városban elterjedt a robbanás híre és a mint rendesen történt, iszonyu szerencsétlenségig fújtak fel, melynek áldozatát két emberélet is esett áldozatul. A két sebesült nagy veszélyben forog ugyan, de nem halt meg. Esméletüket nem veszítették el s maguk mondták el, bár töredeztve, a balesetet. Az árnyékszékben levő gázcsapot ugyanis nyitva felejtették. A lakók sürgőre keresték a bűz forrását, míg végre dél felé az említett csapot is vizsgálat alá vették. Nem tudván azonban bizonyosan, hogy csakugyan ebből a csapból ömlik-e ki a gáz, Grosz Henrik meggyújtott egy gyufát, hogy megpróbálja, valóban ez maradt-e nyitva. A mint a gyufa lángot vetett, az egész zárt helyiség egyszerre fellobbant; a meggyújt gáz levegő lábáról öt magát és nejét, ki neki segédkezni akart.

A föld legöregebb embere a Londoni Lancet című orvosi hetilap szerint egy bogotai (salvatori) polgar. Sajat állítása szerint 180 éves, de szomszédjai azt állítják, hogy sokkal öregebb. Főig spanyol származású, neve Solis Mihály. Hernandez orvos bizonyítja, hogy mikor öt meg gyermek volt, Solist már ugy ismerték, mint száz éves aggot; pedig ő is egyike a legöregebb lakosnak. Solis aláírását felelődték egy 1812-diki gyűjtőben, egy kolostor építésére adakozók névsorában. Dr. Hernandez e rendkívüli embert évenkénti munkával e foglaltan találta. Bore olyan volt, mint a pergament, haja hófehér; fején turbánforma főveget viselt. Ez öreg mindennap csak egyszer eszik félórát. Azt tartja, hogy többet nem emésztget meg a test 24 óra alatt, mint a mennyit fél óra alatt eszik. Minden hónap 1-ső és 15-ik napján böjtöl s e napokon annyit iszik, a mennyit csak elbir. A legáltalósabb eledeleket választja s hidegen eszi meg azokat.

Hol élnek legtovább? Újabb időben a hosszú életkornak sehol annyi példája nem akadt, mint Svédországban, Norvégiában, Irlandban és Angliában. Oroszországban a múlt század végeig hivatalos kimutatás szerint 1333 ember volt olyan, kik életük 120-ik évét is megérték. Hazánkban sem ritkák az ily esetek. Németországban sok az agastyán, de kevés ér el közülök magasabb életkort. Hollandiában nem igen van százesztendő öreg ember. Ugy látszik, hogy Görögország éghajlata nagyon kedvez az ember életének. Egyiptomban és Indiában nagyon sok a százesztendő agg, különösen a braminok és a bevándoroltak között. Olasz- és Spanyolországban kevés ember él hosszú ideig, míg Franciaországban a százesztendő emberek nem is tartoznak a ritkaságok közé.

Tolvaj elefánt. A boulognei lovaskörben jelenleg egy igen ügyes elefántot mutatnak, melyet a többi tudós elefántok módjára betanítottak arra, mikép kell a palackokat

kidugaszolni, az ajtókat ki- és bezárni és több ilyen ügyességekre. Az elefántot, melyet a lovaskör közelében levő cukrásznak istállójában szállásoltak el, egy este kisérője magára hagyta. Az elefánt unatkozni kezdett és ezért kirándulást tett a cukrász boltjába és ügyességét felhasználva az ott talált likörös palackokat felnyitogatni kezdte, azután pedig a boltban talált nyálánkságokat és tortákat mind fölemészlette. Az elefánt azonban — ügyességének dacára — több palackot és tányért összetört, melyek zajára a cukrász felébredt és azt hívte, hogy tolvajokkal lesz dolga, felfegyverkezve rohant a boltba. De mennyire nagy volt meglepetése, midőn a tolvajok helyett az elefántot pillantotta meg. A cukrász az elefántnak elkövetett csínjéről rögtön tudósította a czirkusz tulajdonosát, ki a vastagbőrű által elkövetett 200 franknyi kárt megtérteni volt kénytelen.

A doktorczímek Amerikában. Azon alig bízható dologról, miket némely „doktor” ur Amerikában művel, sok érdekes részletet olvasunk amerikai lapokban. Daczára annak, hogy az ismeretes fiadeifiai doktor-gyár főnöke, ki 10,000-nél több tudatlan doktort küldött a világra, ez idő szerint hűvösen van, ezen valódi amerikai mesterség még mindig jól fizet. Egy nem rég Cincinnatiában gyűlésezett tudós gyűléseket behatárolva foglalkozott ezzel a kérdéssel s a baj orvoslására teendő intézkedésekkel. Ezen ügy előadója, a Harvad egyetemnek egy tanára, közlé, hogy az unióállomokban jelenleg 360 egyetem áll fenn, melyeket az egyes államok kormányai akadémiái fokozatosztatásának jogával ruháztak fel. A leleményességnek végtelen tág tér van adva, bárki is M. D. (orvostudor), D. D. (theologiai tudor), L. L. D. (jogtudor), Ph. D. (bölcselet tudor) lehet, de tisztességes intézeteknél e címek csak igazi tudományosság kimutatása eseteire vagy szigorú vizsgák után szereshetők meg s ily czímeket a szükséges előfeltételek nélkül megszerelni vagy viselni — csalás. De néha, különös a közönség hinságára számított intézetek által, melyek csalásokon török a fejüket, a legjáságosabb „doktor czímek” osztatnak. A szédelges netovábbja kétségkívül az M. P. czim, nem „Member of Parliament”, a hogy némelyik nagyon tisztességes getleman első pillanatra hinné, hanem „Master of Penmanship”, magyarul „az írástudomány magistere”, mely fokot egy kentucky- egyetem oszt.

Közgazdaság.

Husárak: megállapítva s bejelentve 1881. szept. 28-tól okt. 5-ig következők: 44 Rác Györgynél cseleg-utca 2599., rózsater 6. sz. a., 48 kr. Szentesi Istvánnál piac 2-ik szék, Nagy Józsefnél piac 3-ik székben s végre az 1-ső köserszékben a piacon. Minden többi bejelentett mérszárékekben pedig 46 kr. Debreczen, szept. 27. Debreczen város kapitányi hivatala.

Piaci árak a heti vásáron.

1 hectoliter buza	7.88—8.54
1 „ kétszeres	5.86—6.50
1 „ rozsa	4.56—5.20
1 „ árpa	2.94—3.58
1 „ zab	2.28—2.78
1 „ tengeri	4.88—5.54
1 „ köles	3.42—4.06
1 „ köles kása	7.32
1 „ zsák burgonya, 50 kilog.	1.—
100 kilo szalonna	66, 67, 68.
100 kilo hárj	68, 69, 70.

A budapesti terménycsarnok távsürgőnye. Budapest, szept. 26.

A buza ma jól kínáltatott, a kínálat azonban kiválóképen a silányabb fajokat illette. Mintegy 18000 mmáza adatot szálladabb irányzat és tegnapi árak mellett.

Legmagasabb ár gyanánt fizettetett 80 kil. tiszavidéki búzáért 13.25, f. felsőtiszai búzáért 80.5 és 79 kil. 13.25 f. legkisebb ár gyanánt pedig 70 kil. fehérmegyei búzáért 11.65 f. felvidéki 72 k. 11.50 forint.

Hivatalosan jegyztetett:
Szokvány buza tavaszra 13.28—13.32—
Szokvány buza őszre 12.67—12.70—
Bánásági tengeri május—júniusra 1882. 7.57—7.66.
Szokvány zab tavaszra 8.32—8.37.
Szokvány zab őszre 7.70—7.73—
Káposztarepcze szept.—októberre 13%—13%.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti sürgőnyei.) Budapest, szept. 28. (Érk. d. u. 1 ó. 45 p.) Az országgyűlés ünnepélyes megnyitása a már közölt szertartással délben megtörtént; a hidak és a hajók nemzeti lobogókkal diszítvék. A felvonulás már 10 óraker kezdődött. Istentisztelet után a király termeiből a disztetemben jelent meg. Lelkes éljenzés után a következő trónbeszédet olvastafel.

Tisztelt urak, főrendek és képviselők. Kedvelt hveink! Örömmel üdvözöljük önöket ezen új törvényhozási időszak küszöbén, mely alatt fontos kérdések megoldása képezendő önök feladatát. A mult országgyűlési idő hiánya miatt több fontos törvényjavaslatot nem tárgyalhatván, ezek tárgyalása is az önök munkásságát veendő igénybe. A

szomszéd szerb fejedelemséggel kötött föbbrendbeli egyezmény fog jóváhagyás és beczikkelyezés végett önök elébe terjesztetni.

A Horvát Szlavon határvidéknek Horvát Szlavon országokkal és az által magyar koronánk országaival való egyesítése tetteleg megtörtént. Kormányunk mielőbb javaslatot terjesztend önök elé oly czélből, hogy az azon vidékeknek általunk nyújtott kedvezmények s az intézkedéseknek egyéb oly részei, melyekre nézve ez szükséges, törvénybe igttatassanak.

Fiume közjogi helyzete és hovátartozandósága ugy dicső emlékezteti őstink Mária Theresia császárné és királyné oklevele, mint az azzal egyező régibb és újabb törvények által megvan állapítva; vannak azonban egyes részletes kérdések, melyeket az 1868-ik évi XXX-ik törvény függőben hagyott és a melyek végleges elintézése napról-napra szükségesebb lesz.

Kormányunk megteendő azon lépéseket, melyek szükségesek arra, hogy ezen kérdések a már idézett törvényben megállapított módon Fiume említett közjogi helyzetének megfelelőleg a méltányosság és a közös érdek alapján minde nek megelégedésére megoldhatók legyenek.

A büntetőjogi törvényhozás a bűnvádi eljárás szabályozása által ki fog egészített. A magánjogi törvények tekintetében elodázhatlan szükség az élet viszonyainak megfelelőleg előre haladni és ez által a teljes polgári törvénykönyvnek létesítését eszközölni. A pénzügyi közigazgatás javítása és a pénzügyi bráskodás helyesebb alapokra tektetése égetően érzett szükség. A hivatalnokok és tisztviselőköt megkivánandó képzettségnek törvény általi meghatározása, a megyék háztartásának törvény által szabályozása el nem odázható. Egyéb a közigazgatás érdekében teendő törvényhozási intézkedéseket nem említve a közigazgatási bíróságok felállítására lehetőleg mielőbb eszközözendő. Az ipar törvények javítása, a közlekedési rendszer kiegészítése, a kereskedelem előmozdítása és mindaz ami az ipar, mezőgazdaság és kereskedelem fejlesztése és az által az egyesek és az állam vagyonsodása érdekében törvényhozásilag tehető, hasonlólag nagy mértékben fogja Önök bölcs intézkedését igénybe venni.

Biztosan hisztük, hogy önök átérzik az ezen irányban teendő nagy fontosságát, de hisztük azt is hogy ezen intézkedéseknél is figyelemmel lesznek arra, hogy az államháztartásban helyreállított rendet az államnak helyreállított hitelét meg ezen czélok miatt is, veszélyeztetni nem szabad, s hogy arra, hogy az egyensúly az államháztartásban ha lassan és fokozatosan is, de okvetlenül helyreállításra követhetetlen és önmegtartóssal is törekedni kell.

A közmivelődésnek oly fontos érdekét is kftváln kell hogy önök gondoskodását igénybe vegyék. A főrendház újabb szervezése egyike azon kérdéseknek, melyekre már többször felhívtuk hű Magyarországnak törvényhozásának figyelmét s mely hívásunkat megnjitani ma is idején levőnek találjuk.

Mindezen jelzett ügyekben, melyekhez még mások is fognak járulni, sietni fog kormányunk a törvényeknek megfelelő módon megragadni a kezdeményezést. Meg vagyunk győződve, hogy önök bölcsessége, hazaszeretete és ügybuzgósága képes lesz mind ez ügyeket őszintén kedvelt Magyarországnak javára elintézni.

Midőn ezt önöktől várjuk, örömtünkre szolgál nyilváníthatni, hogy a hatalmak kölcsönös jóakarata, mely eddig lehetővé tette az időnként felmerült kérdéseknek békes uton megoldását, ma is fenáll, mely körülmény, valamint barátságos viszonyaink valamennyi kormányhoz, alapos reményre jogosítanak az iránt, hogy népeink a béke áldásait zavartalanul fogván élvezhetni, önök egész munkásságukat az ország belügyeinek rendezésére, anyagi és szellemi érdekeinek előmozdítására fogják szentelhetni. Áldást az eget urától és sikert kívánva hazafiai működésüknek, az országgyűlést ezennel megnyitottunk nyilvánítjuk.

Felolós szerkesztő: Kutasi Imre.
Főszerkesztő: Vörteel Arnold.

